

Rapport

Projectnaam: Vergunningen
Natuurbegraafplaats
Roegwold

Onderdeel: Ruimtelijke onderbouwing

Projectnummer: 22-1892

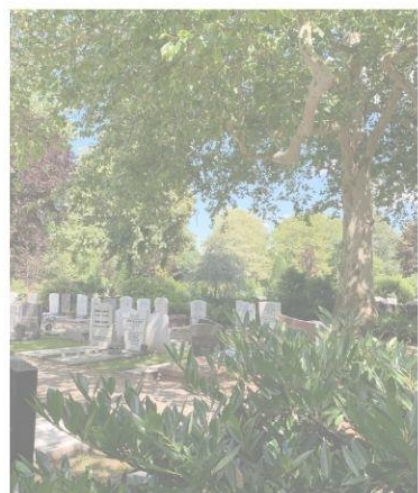
Opdrachtgever: Vertisol

Datum: 20 december 2023

Versie: D1.0

Auteur(s): R. Vernooij-Oostveen

Projectleider: R. Vernooij-Oostveen

Inhoud

1.	Inleiding	1
1.1.	Aanleiding	1
1.2.	Principe natuurbegraafplaats	2
1.3.	Natuurbegraafplaatsen Groningen	3
2.	Huidige situatie	4
2.1.	Ligging en begrenzing plangebied	4
2.2.	Planologische situatie	7
3.	Planvoornemen	9
3.1.	Ontwerp	9
3.2.	Ontsluiting	11
3.3.	Bos- en natuurontwikkeling	11
3.4.	Beheer	11
4.	Relevant beleid en wetgeving	12
4.1.	Rijksbeleid	12
4.1.1.	Nationale Omgevingsvisie	12
4.1.2.	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	12
4.1.3.	Ladder voor duurzame verstedelijking	12
4.1.4.	M.e.r.-beoordeling.....	13
4.1.5.	Wet op de Lijkbezorging	13
4.2.	Provinciaal beleid.....	14
4.2.1.	Omgevingsvisie Provincie Groningen	14
4.2.2.	Omgevingsverordening Provincie Groningen	16
4.3.	Gemeentelijk beleid	19
4.3.1.	Structuurvisie Buitengebied.....	19
4.3.2.	Ontwerp Omgevingsvisie Midden-Groningen	20
5.	Omgevings- en milieuaspecten.....	21
5.1.	Geluid.....	21
5.2.	Luchtkwaliteit.....	21
5.3.	Verkeer en parkeren	22
5.4.	Bodem.....	23
5.5.	Conventionele explosieven	25
5.6.	Water	27
5.7.	Archeologische en aardkundige waarden.....	30
5.8.	Duurzaamheid	31

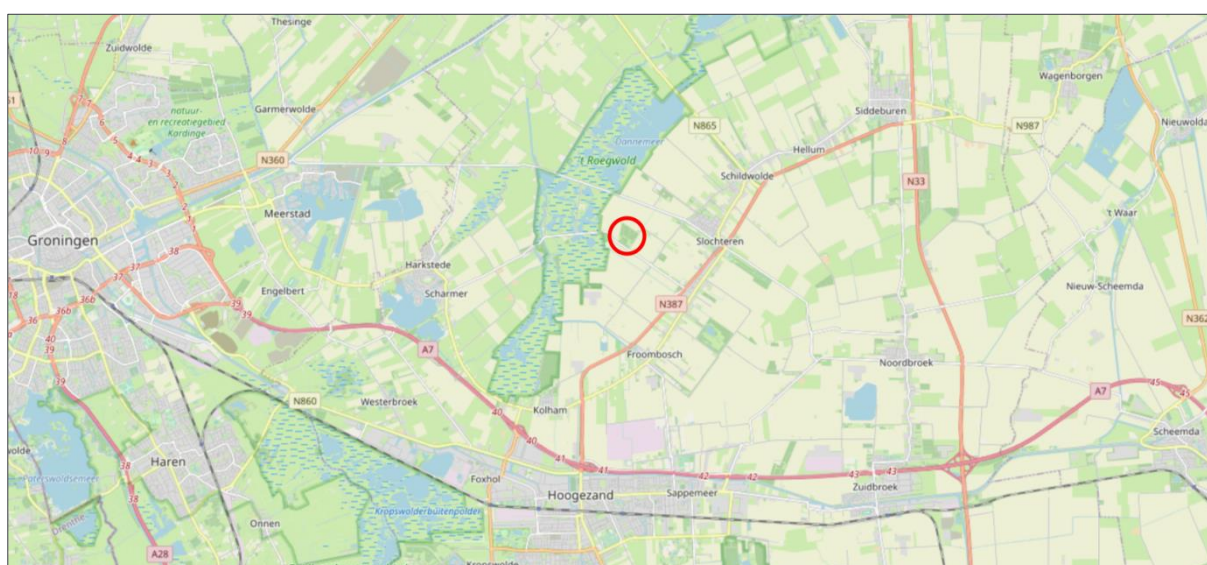

5.9.	Ecologie	31
5.10.	Kabels en leidingen	33
5.11.	Externe veiligheid	33
6.	Haalbaarheid plan	35
6.1.	Economische uitvoerbaarheid	35
6.2.	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	35

1. Inleiding

1.1. Aanleiding

Stichting Natuurbegraafplaats Roegwold, bestaande uit twee regionaal actieve uitvaartondernemers en de perceeleigenaar, hebben het voornemen een natuurbegraafplaats te stichten op een perceel in het buitengebied ten westen van Slochteren (gemeente Midden-Groningen). Het perceel is thans bestemd en in gebruik als bosgrond, is ca. 18 ha groot en ligt aan de Verlengde Veenlaan. Op de volgende afbeelding is de regionale ligging van het perceel (rode cirkel) weergegeven.

Afb. 1 Regionale ligging perceel Natuurbegraafplaats Roegwold (Data by OpenStreetMap.org contributors under CC BY-SA 2.0 license)

De initiatiefnemers zijn reeds jarenlang werkzaam binnen de uitvaartbranche in de regio Midden-Groningen. Hierbij ervaren zij de afgelopen jaren een toenemende regionale vraag naar natuurbegraven. Zij zijn daarom al enige tijd actief op zoek naar een geschikte locatie in de omgeving van Slochteren om deze behoefte te faciliteren en hebben deze gevonden aan de Verlengde Veenlaan.

De gemeente heeft tijdens verkennende gesprekken aangegeven in principe positief te staan tegenover het initiatief voor de aanleg en exploitatie van een natuurbegraafplaats op de beoogde plek. De gemeente wil in principe het gewijzigd grondgebruik toestaan, mits voldaan wordt aan een goede ruimtelijke ordening. De initiatiefnemer heeft tijdens de vooroverlegfase aangegeven dit te willen regelen via een uitgebreide omgevingsvergunning voor het afwijken van het bestemmingsplan. Samen met deze afwijkingsvergunning worden ook overig benodigde vergunningaanvragen c.q. meldingen ingediend voor het initiatief.

Onderhavige ruimtelijke onderbouwing behandelt voorts alle van belang zijnde aspecten waarmee een goede ruimtelijke ordening in de zin van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) wordt gewaarborgd. De ruimtelijke onderbouwing vormt een

belangrijk onderdeel van de in te dienen uitgebreide omgevingsvergunningaanvraag voor het oprichten van de natuurbegraafplaats.

1.2. Principe natuurbegraafplaats

In Nederland is de maatschappelijke behoefte aan natuurbegraven de afgelopen jaren sterk toegenomen. De hernieuwde trend van het natuurbegraven is afkomstig uit Groot-Brittannië, waar deze vorm van begraven in de jaren '90 van de vorige eeuw steeds populairder werd. Daar worden dergelijke begraafplaatsen met name op in onbruik geraakte landbouwgronden opgericht waarna de natuur zich vaak spontaan mag ontwikkelen. Bij de ontwikkeling van de eerste natuurbegraafplaatsen in Nederland is vast te stellen dat de trend hier voorlopig aangeeft dat als voorkeurslocaties vaak reeds bestaande natuurgebieden zoals bossen en halfopen bosrijke gebieden zoals parken of landgoederen gelden.

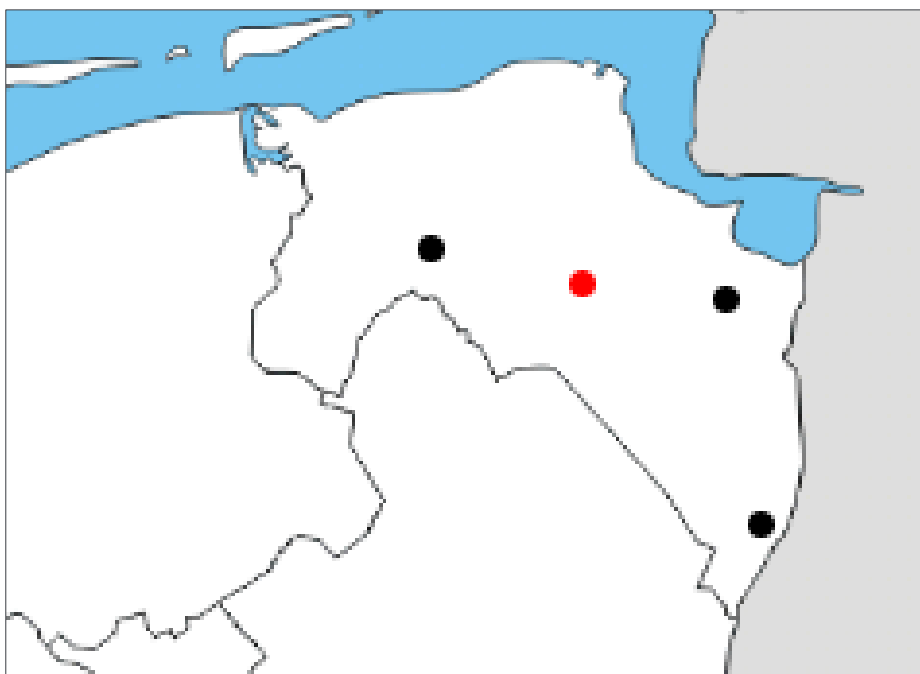
Een natuurbegraafplaats is een bijzondere vorm van grondgebruik. Zonder kruis, zonder monument. Dit past in de hernieuwde beleving van de geschiedenis, de natuur en de spiritualiteit. Een natuurbegraafplaats kan worden beschouwd als een duurzame plek van rust en piëteit, en heeft een potentieel hoge natuurwaarde. De verbondenheid mét en de beleving ván de natuur en het landschap vormen daarom een essentieel uitgangspunt bij begraven in de natuur.

Natuurbegraven gaat goed samen met het behouden en uitbreiden van bos, natuur en landschap, waarbij er tevens kansen ontstaan om meer diversiteit in deze elementen aan te brengen. Een belangrijk uitgangspunt bij natuurbegraven is dat het lichaam wordt teruggegeven aan de natuur waarbij er zo min mogelijk belasting van de natuur, het milieu en het omringende landschap plaatsvindt. Daarbij wordt uitsluitend gebruik gemaakt van onbehandelde, natuurlijke materialen die geen schade toebrengen aan het milieu en die op een organische manier opgenomen worden in de natuurlijke kringloop.

1.3. Natuurbegraafplaatsen Groningen

De provincie Groningen heeft momenteel drie natuurbegraafplaatsen. Deze liggen redelijk verspreid over de provincie bij Wierum, Blauwe Stad en Sellingeren. Op de volgende afbeelding zijn de bestaande natuurbegraafplaatsen (zwart) en natuurbegraafplaats Roegwold (rood) weergegeven.

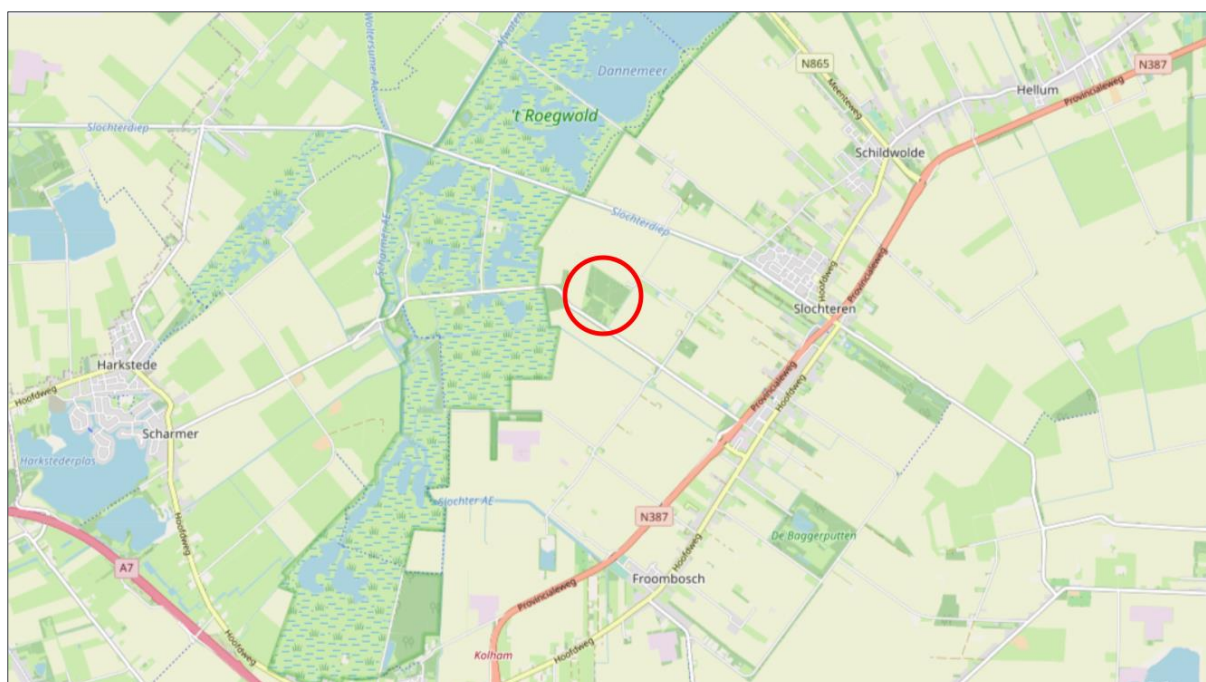
Afb. 2 Natuurbegraafplaatsen in Groningen (Roegwold in rood)

De nieuwe begraafplaats Roegwold past hiermee binnen de regionaal verspreide ligging waardoor het niet te verwachten is dat er veel overlap is met de andere voorzieningengebieden. Daarnaast verschillen de natuurbegraafplaatsen in landschappelijke uitstraling/setting en inrichting. Er is landelijk nog steeds een groeiende behoefte aan natuurbegraafplekken en de verwachting is dat die trend komende jaren nog verder doorzet.

2. Huidige situatie

2.1. Ligging en begrenzing plangebied

Op de volgende afbeelding is de ligging van het plangebied met de directe omgeving (Roegwold rood omcirkeld) weergegeven.

Afb. 3 Ligging plangebied Natuurbegraafplaats Roegwold en directe omgeving (Data by OpenStreetMap.org contributors under CC BY-SA 2.0 license)

Het projectgebied ligt in de gemeente Midden-Groningen aan de Verlengde Veenlaan, de weg vanaf Slochteren naar natuurgebied Roegwold. Het perceel, kadastraal bekend als Slochteren Z36, heeft in het verleden altijd een agrarisch gebruik gekend. Voorheen maakte het perceel deel uit van een smalle strokenverkaveling, tot het begin jaren '80 van de vorige eeuw na ruilverkaveling (en schaalvergroting) min of meer zijn huidige vorm kreeg.

In 2002 werd het plan opgevat door de toenmalig perceeleigenaar om een landgoed-bosstructuur op het perceel te ontwikkelen met een tweetal grote landhuizen (borges). De bosaanplant is destijds nagenoeg volledig conform plan uitgevoerd, tot ontwikkeling en realisatie van de twee landhuizen is het echter nooit gekomen. Het bos heeft zich sinds ca. 2008 kunnen ontwikkelen tot de huidige staat.

Op de volgende afbeelding is een actuele luchtfoto weergegeven ter impressie van de huidige staat van het terrein.

Afb. 4 Luchtfoto perceel Natuurbegraafplaats Roegwold

Het perceel wordt aan west-, noord- en oostzijde begrensd door landbouwgrond. Als scheiding tussen de percelen zijn rondom watergangen gelegen. Direct ten noordoosten is een woning gelegen die aansluit op de erftoegang van een verder oostwaarts gelegen agrarisch bedrijf. Het perceel is aan de zuidoostzijde ontsloten via een toegangsdam naar de Verlengde Veenlaan. Deze weg leidt in westelijke richting naar het natuurgebied Roegwold en in oostelijke richting naar de kern Slochteren.

Via de volgende foto's is een nadere impressie van het plangebied weergegeven.

Toegangsdam

Watergang langs Verlengde Veenlaan

Verlengde Veenlaan

Bestaande zichtlijnen tussen bosvakken

Open terrein op perceel

Bebossing met strooisellaag

2.2. Planologische situatie

Het perceel is planologisch vastgelegd in bestemmingsplan Buitengebied met vaststellingsdatum 3 februari 2022. De bestemming van de gronden binnen het perceel is "Bos". Er liggen geen dubbelbestemmingen op het perceel. Op de volgende afbeelding is een weergave van de plankaart opgenomen.

Afb. 5 Uitsnede bestemmingsplan Buitengebied

De binnen de bestemming “Bos” aangewezen gronden zijn bestemd voor bos en bosbouw, en daarnaast het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de cultuurhistorische, natuurlijke en landschappelijke waarden van de bosgebieden, met daaraan ondergeschikt:

- a. groen- en nutsvoorzieningen;
- b. het extensief dagrecreatief medegebruik en het educatief medegebruik;
- c. voorzieningen zoals picknickplaatsen, wandel- en fiets- en ruiterspaden, visoevers en parkeervoorzieningen;
- d. bijbehorende additionele voorzieningen.

Binnen deze bestemming mogen geen gebouwen en overkappingen worden opgericht, behoudens een gebouw van maximaal 30 m² ten behoeve van sanitaire, educatieve, beheer en overige ondergeschikte voorzieningen. Het gebouw mag daarbij een goothoogte van maximaal 3 m en een bouwhoogte van maximaal 5 m hebben. Bij een bouwhoogte groter dan 3 m dient het gebouw voorzien te worden van een kap.

Het (neven)gebruik als natuurbegraafplaats is niet toegestaan op basis van de bestemming “Bos”. Daarnaast kent het bestemmingsplan daar ook geen binnenplanse afwijkingsmogelijkheid voor. Er wordt in dit geval gekozen om dit planologisch mogelijk te maken via een omgevingsvergunning op grond van artikel 2.1, lid c van de Wabo. Op grond van artikel 2.12, lid 1a, sub 3 moet de aanvraag voorzien zijn van een ruimtelijke onderbouwing. Op grond van artikel 3.10, lid 1a van de Wabo geldt dat voor een dergelijke aanvraag de uitgebreide voorbereidingsprocedure conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht geldt (26-32 weken).

Gelijktijdig met deze procedure worden de overig benodigde vergunningen aangevraagd (omgevingsvergunning voor bouw poort/hekwerk/uitkijktoren/beheergebouw, uitrit, aanleg, melding Activiteitenbesluit strooiveld/IBA-septic tank, melding Waterschap Aa en Hunze).

3. Planvoornemen

3.1. Ontwerp

Bij het ontwerp wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de huidige staat en inrichting van het gebied.

De huidige inrichting kenmerkt zich door open stukken met gras en beplante stukken met verschillende (jonge) houtopstanden. De houtopstanden vormen inmiddels de beginfase van bosontwikkeling (10-15 jaar). Op het terrein is zichtbaar dat er beheer wordt toegepast in het vrij zetten van toekomstbomen en snoeien langs randen en paden. Een deel van het gebied bestaat uit open ruimte met kruiden en gras met een laag frequent maai- of grasbeheer. De afwisseling van bos en open terrein biedt ruimte aan biodiversiteit en gevarieerde natuur.

De aanwezige padenstructuur bestaat uit heldere zichtlijnen die het gebied verbinden met de omgeving. Dit kenmerkt zich in zicht op de kerktorens van omliggende dorpen, zicht over wijds landbouwlandschap en zicht op natuurgebied 't Roegwold. Als verrassingselement zijn op de zichtlijnen kenmerkende solitaire en of beeldbepalende bomen te zien. Bij de aanleg van het terrein is er zichtbaar rekening gehouden met de ligging en verbinding met de omgeving. Deze waarden maken het perceel zeer geschikt voor het beoogde gebruik als natuurbegraafplaats.

Afb. 6 Ontwerp natuurbegraafplaats Roegwold

Enkele bestaande plekken worden, hooguit door wat beheermatige ingrepen, ingericht als bijzondere elementen op de natuurbegraafplaats. In het noorden wordt een al bestaande verhoging/heuvel geaccentueerd en er worden op twee locaties urnenvelden ingericht met een strooivoorziening. Aan de noordwestzijde wordt een uitkijktoren (zie afbeelding) geplaatst met een plateau op ca. 8,50 m hoogte dat uitzicht biedt over de weidse omgeving met landerijen en bossen. De natuurbegraafplaats kan hierbij ook als een stop/uitkijkpunt fungeren tijdens een fiets- of wandeltocht door de regio.

De toegang wordt gerealiseerd via de bestaande toegangsdam aan de zuidoostzijde van het terrein. Vanaf daar wordt een standaard verharde rijbaan aangelegd over het met gras begroeide deel om uit te komen tussen de twee zuidoostelijk gelegen bosvakken. Op die plek wordt de parkeervoorziening aangelegd bestaande uit ca. 30 ruime parkeerplaatsen en keermogelijkheid. De parkeervakken worden in water passerende bestrating uitgevoerd. De schouwpaden langs de watergangen aan de buitenzijde blijven gehandhaafd.

Direct naast het parkeerterrein wordt het beheergebouw gerealiseerd dat onder meer fungeert als ontvangstruimte, berging en sanitaire voorziening. Het afvalwater zal worden geloosd op een IBA/septic tank. Aansluiting op het gemeentelijk riool is gezien de grote afstand tot deze voorziening niet goed mogelijk. Opvang in een IBA/septic tank is daarmee een redelijk alternatief voor een dergelijke functie in het buitengebied, mede gelet op de relatief beperkte hoeveelheid vrijkomend afvalwater. De IBA betreft een 6.000 liter tank bestaande uit 2 tanks van beton die onder de parkeerplaats gesitueerd wordt. Hierdoor is deze goed bereikbaar voor het periodiek ledigen. Het ledigen vindt minimaal tweemaal per jaar plaats, en zo nodig vaker. De capaciteit is gebaseerd op 5 i.e. (inwoners equivalent). De inschatting is dat er per plechtigheid gemiddeld ca. 10 personen aanwezig zijn. Er wordt ten behoeve van het beheergebouw een wateraansluiting aangevraagd/aangelegd. Het gebouw heeft een oppervlak van 80 à 90 m².

Direct ten noorden van het parkeerterrein / beheergebouw ligt een open ruimte omsloten door bos die dienst zal doen als samenkomstplek tijdens een uitvaart. Aan de westzijde van deze plek wordt een plek gecreëerd die dienst doet als openluchtaula.

Er zal begraven worden met een gemiddeld bruto grafoppervlak tussen de 10 m² (in open terreindelen) en 16 m² (begroeide terreindelen). Hiermee is het met behoud en versterking van de huidige natuurwaarden mogelijk om ongeveer 5.000 graven op de begraafplaats te herbergen. Er wordt ingeschat dat er gemiddeld ca. 50 graven per jaar worden uitgegeven.

3.2. Ontsluiting

De beoogde locatie ligt aan een doorgaande weg die geschikt is voor de afwikkeling van de verkeerstromen van en naar de natuurbegraafplaats. Binnen 10 minuten is de A7 bereikbaar evenals de N33 richting Delfzijl in het noorden of naar Assen in het zuiden. De stad Groningen ligt op minder dan 30 minuten rijden.

Bij de locatiekeuze is betrokken dat er zich in de nabijheid een uitvaartcentrum bevindt, aangezien het niet passend is een dergelijke bebouwde voorziening op de natuurbegraafplaats te vestigen. Voor de uitvaartfaciliteiten zal gebruik worden gemaakt van het uitvaartcentrum in Slochteren dat op ca. 3 km afstand van de natuurbegraafplaats ligt.

3.3. Bos- en natuurontwikkeling

Het bosdeel bestaat uit jong bos wat nog in ontwikkeling is. Om de natuur te helpen zal er gericht beheer worden uitgevoerd waarbij in beperkte mate sprake is van dunning van het bos. Door dunning komen er open ruimten en licht wat weer specifieke bosontwikkeling stimuleert. Er kan op deze manier ook 'ruimte' gemaakt worden voor grafplaatsen in het bos.

De variatie in open en gesloten gebieden zal daarbij in stand gehouden worden, overgang van open naar gesloten bos geeft een bosrand met voor de natuur veel variatie waarbij de diversiteit van zowel flora als fauna groter wordt. Het terrein met bos en open plekken wordt voor een lange periode in stand gehouden. Doordat (natuur)begraafplaatsen een langdurige bestemming hebben die niet kan veranderen zal de natuurontwikkeling naar de toekomst alle tijd hebben om van jong bos uit te groeien tot volwassen bos. Langjarig beheer zal dit proces versterken.

3.4. Beheer

Om het gebruik in stand te houden als natuurbegraafplaats worden de volgende beheersmaatregelen uitgevoerd:

- Maaien graspaden (frequentie 6 x per jaar);
- Maaien/onderhouden toegang en parkeerplaats (frequentie 18 x per jaar);
- Snoeien bosranden/overhangende takken bij paden (frequentie 1 keer per jaar);
- Dunnen houtopstand (frequentie <2,5% per jaar);
- Onderhoud/begaanbaar houden schouwpad (frequentie 2 x per jaar);
- Onderhoud voorzieningen zoals bijvoorbeeld uitkijktoren en bankjes (frequentie wekelijks bij openbaar gebruik).

4. Relevant beleid en wetgeving

4.1. Rijksbeleid

4.1.1. Nationale Omgevingsvisie

In september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie vastgesteld. Hierin zijn voorgaande sectorale rijksnota's waaronder de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte gebundeld, aangevuld met een geactualiseerd beleid aangaande grote maatschappelijke thema's die nu en in de toekomst spelen. Het geeft daarmee een toekomstperspectief voor de periode tot 2050, met daarbij de volgende hoofddoelstellingen om te komen tot een Nederland:

- dat gezond en klimaatbestendig is, met schone lucht, schoon water en een schone bodem en veel ruimte voor groen en water;
- met een uitstekend functionerende economie, die duurzaam en circulair is. Nauw verbonden met onze buurlanden en de rest van de wereld, als onderdeel van de internationale gemeenschap;
- waar het goed wonen en werken is. Met aangename en vitale steden en dorpen en een productief en aantrekkelijk platteland;
- met uitstekende bereikbaarheid, waar iedereen snel en gemakkelijk van A naar B komt met zo min mogelijk schadelijke uitstoot en overlast;
- waar we voldoende ruimte hebben om te kunnen bewegen, ontspannen en tot onszelf te komen. Zowel in de stad als daarbuiten;
- dat veilig is en ons beschermt tegen overstromingen en andere gevaren;
- waar een goede balans is tussen gebouwde omgeving en open landschap, tussen natuur en cultuur, tussen land en water;
- dat openstaat voor verandering, en waar de kracht van zijn traditie, cultuur en identiteit wordt weerspiegeld in de inrichting van de leefomgeving.

Het realiseren van een natuurbegraafplaats op de beoogde locatie past in dit beleid en doet geen afbreuk aan de doelstellingen uit de Nationale Omgevingsvisie.

4.1.2. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Barro voorziet in de juridische borging van het nationaal ruimtelijk beleid. Het bevat regels die de beleidsruimte van andere overheden ten aanzien van de inhoud van ruimtelijke plannen inperken, daar waar nationale belangen dat noodzakelijk maken. Dit betreffen zaken zoals rijksinfrastructuur, grote rivieren en grootschalige energieopwekking. Het Barro vervalt bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. De regels worden daarmee opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving en Omgevingsbesluit. Deze regels treden gelijk met de Omgevingswet in werking.

Op of in directe omgeving van de beoogde locatie voor natuurbegraafplaats Roegwold liggen geen via het Barro aangewezen gebieden en/of zones die vanuit een nationaal belang zijn gereserveerd.

4.1.3. Ladder voor duurzame verstedelijking

Per 1 oktober 2012 is de Ladder voor Duurzame Verstedelijking vastgelegd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro, artikel 3.1.6 lid 2, de wettekst is per 1 juli 2017 aangepast). Doel hiervan is dat er een goede ruimtelijke ordening plaatsvindt door optimale benutting van ruimte in stedelijk gebied en dat er een zorgvuldige afweging plaatsvindt in een transparant proces voor nieuwe stedelijke ontwikkelingen.

Allereerst moet worden bepaald of hier sprake is van een stedelijke ontwikkeling. Ingevolge art. 1.1.1 onder i Bro is een stedelijke ontwikkeling een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen. Zoals de Raad van State in meerdere uitspraken heeft overwogen, wordt onder "overige stedelijke voorzieningen" zoals bedoeld in artikel 1.1.1, eerste lid, aanhef en onder i van het Bro verstaan: accommodaties voor onderwijs, zorg, cultuur, bestuur en indoor sport en leisure. Een begraafplaats valt niet in die categorieën. Gelet hierop kan de voorziene begraafplaats niet worden aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling zoals bedoeld in artikel 3.1.6, tweede lid, van het Bro. Daarnaast blijft bos de hoofdfunctie/bestemming in de toekomstige situatie, met natuurbegraven als nevengebruik.

Een toets van het planvoornemen aan de Ladder is daarom niet van toepassing c.q. verplicht.

4.1.4. M.e.r.-beoordeling

Op 1 april 2011 is het gewijzigde Besluit milieueffectrapportage(hierna: Besluit m.e.r.) in werking getreden. Een belangrijke wijziging betreft het indicatief maken van de drempelwaarden in onderdeel D (betreft de m.e.r.-beoordeling) van de bijlage bij het Besluit m.e.r..

In het Besluit m.e.r. zijn activiteiten opgenomen die mogelijk nadelige milieueffecten met zich mee kunnen brengen. Sommige van deze activiteiten zijn vanaf een bepaalde omvang direct m.e.r.-plichtig (onderdeel C) of, indien van kleinere omvang, m.e.r.-beoordelingsplichtig (onderdeel D). Het verschil in omvang is in het Besluit m.e.r. aangegeven met drempelwaarden. Ook voor activiteiten kleiner dan de drempelwaarden vermeld bij onderdeel D, zou afhankelijk van de aard van de ontwikkeling een (vormvrije) m.e.r.-beoordeling kunnen gelden.

De aanleg van een natuurbegraafplaats valt echter niet onder de onderdelen C en D. Gelet op de kenmerken van het project en de aard van de milieueffecten (zeer beperkt en tijdelijk, en na realisatie veelal positief), wordt geconcludeerd dat er geen aanleiding is voor het uitvoeren van een m.e.r.-beoordeling of m.e.r.

4.1.5. Wet op de Lijkbezorging

De Wet op de lijkbezorging vormt het wettelijk kader voor begraafplaatsen. In de Wet op de lijkbezorging worden ook 'bijzondere begraafplaatsen' mogelijk gemaakt. Deze worden aangelegd en in stand gehouden door een persoon of organisatie, anders dan de gemeente. Dit mag alleen op grond die daartoe is aangewezen door de gemeente. Het college van burgemeester en wethouders kan daarbij maatregelen voorschrijven (indien nodig) die de grond geschikt moeten maken om als begraafplaats te dienen.

De Wet op de lijkbezorging is in het Besluit op de lijkbezorging nader uitgewerkt. In het Besluit wordt onder andere ingegaan op de wijze van begraven en cremeren, inrichting van een graf en registers voor begraafplaatsen en crematoria.

In het besluit wordt ook ingegaan op de minimale afstand tussen graven onderling en tot de erfafscheiding van de begraafplaats. Dit zijn afstanden die gelden voor een reguliere begraafplaats. Omdat het hier om een natuurbegraafplaats gaat, zijn de onderlinge afstanden groter en er wordt ruimschoots voldaan aan deze voorwaarden. Er mogen maximaal drie graven boven elkaar liggen, de afstand tussen deze graven en de grondwaterstand moet minimaal 30 cm zijn en de laag boven op het omhulsel/de kist moet minimaal 65 cm zijn.

4.2. Provinciaal beleid

4.2.1. Omgevingsvisie Provincie Groningen

De vigerende versie van de omgevingsvisie betreft de geconsolideerde Omgevingsvisie juni 2022, wat in feite nog de Omgevingsvisie 2016 – 2020 is. De Omgevingsvisie bevat de integrale lange termijnvisie van de provincie op de fysieke leefomgeving.

De planlocatie ligt binnen als buitengebied aangemerkt gebied. Dit zijn gebieden die buiten stedelijke gebieden liggen en een overwegend agrarische-, natuur- en recreatieve functie hebben. De provincie wil de waarde van het buitengebied voor natuur en recreatie ontwikkelen en de landschappelijke kernkarakteristieken behouden en waar mogelijk versterken. Ook wil de provincie het buitengebied als woongebied aantrekkelijk houden en bedrijven de mogelijkheid bieden om zich te vestigen in vrijkomende bebouwing en zich daar te ontwikkelen. Omdat de inrichting van het buitengebied zowel vitaal als duurzaam dient te zijn, is zuinig ruimtegebruik een belangrijk uitgangspunt.

De provincie kent veel verschillende landschappen met elk hun eigen belangrijke natuurlijke, cultuurhistorische en aardkundige waarden. Er wordt grote waarde gehecht aan de bijzondere kwaliteiten van het Gronings landschap, zoals de weidsheid, diversiteit en herkenbaarheid. Deze kwaliteiten vormen een belangrijke onderlegger voor het ruimtelijk beleid, dat gericht is op behoud van de kwalitatief hoogwaardige leefomgeving. In de provincie Groningen worden zeven landschappelijke gebiedsdelen onderscheiden. De planlocatie ligt binnen het gebied “Centrale Woldgebied en Duurswold”. Het Centrale Woldgebied wordt vooral gekenmerkt door een grootschalig open landschap met reeksen boerderijen op huiswierden of inversieruggen. Duurswold heeft een grootschalig open landschap met daarin lintdorpen (groene linten) op flauwe zandruggen. In dit deelgebied dient in het bijzonder rekening te worden gehouden met:

- de grootschalige openheid;
- de reeksen boerderijen, deels op huiswierden en/of inversieruggen;
- de Meedenverkaveling in de vorm van sloten en medenlanen in het Centrale Woldgebied;
- de flauwe glaciale zandruggen met wegdorpen (groene linten) overgaand in grootschalig open landschap in Duurswold;
- de wegdorpen met boerderij(erv)en (slingertuinen) en soms zware wegbeplanting in Duurswold;
- de klooster- en kerkerreinen, molens en een borg met landgoedbossen.

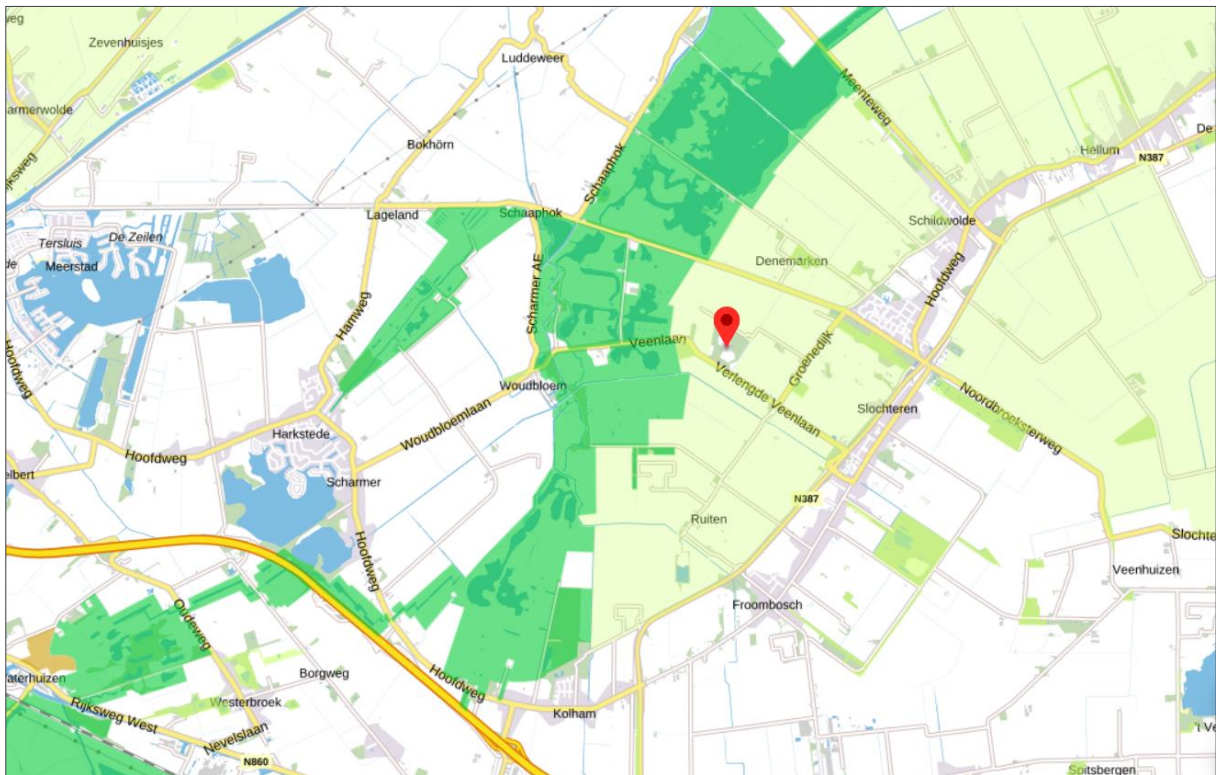
Een van de nieuwe ontwikkelingen die de provincie mede op landschappelijke basis actief wil bevorderen is de aanleg van 750 hectare Bos en Hout (in allerlei varianten) tot 2030. Ze wil een meer wervend beleid voeren ten opzichte van voorgaande jaren voor meer bos, bomen, landschapselementen en groen. Dit is vastgelegd in de Klimaatagenda (2020), Programma Bos en Hout (2020) en het Uitvoeringsprogramma Bos en Hout (2021). Doelen die hierbij nagestreefd worden om Groningen mooier, groener, biodiverser, klimaatbestendiger te maken. Een grove uitwerking van dit programma is weergegeven op de kansenkaart Bos en Hout die in de omgevingsvisie is opgenomen. Hierop is te zien dat het plangebied daar een prominente plek op inneemt. Hier is met de bosontwikkeling van de afgelopen jaren reeds op ingezet en dit zal ook met het nevengebruik natuurbegraven verder ontwikkeld worden.

Afb. 7 Kansenkaart Bos en Hout (plangebied rode cirkel)

In de omgevingsvisie zijn ook doelstellingen opgenomen ten aanzien van vergroting van de biodiversiteit. De zone langs de Verlengde Veenlaan is aangemerkt als bos en natuurgebied buiten Natuurnetwerk Nederland. De provincie wenst deze landschapselementen te behouden en ondersteunt daar gemeenten en natuur beherende instanties bij. De omliggende agrarische gronden zijn aangemerkt als leefgebied voor akkervogels. Ook hiervoor geldt dat de provincie boeren en terreinbeheerders zoveel mogelijk wil ondersteunen om hun beheer af te stemmen op behoud van de akkervogels.

Op de volgende afbeelding zijn de hierboven beschreven elementen weergegeven.

Afb. 8 Uitsnede kaart Omgevingsvisie: NNN -donkergroen-, overig bos- en natuurgebied -fel groen- en leefgebied voor akkervogels -lichtgroen- (plangebied rode ballon)

In de omgevingsvisie zijn ook uitgangspunten voor natuurbegraven opgenomen. Het begraven van menselijke stoffelijke overschotten is echter op zich geen aan het buitengebied gebonden functie. Dit is slechts anders indien natuurontwikkeling als doelstelling voorop staat en het feitelijke natuurbegraven daaraan ondergeschikt is en blijft. De provincie biedt gemeenten de mogelijkheid planologisch te voorzien in realisatie of uitbreiding van een natuurbegraafplaats in het buitengebied. In de omgevingsverordening zijn daartoe voorwaarden gesteld aan realisatie en uitbreiding van natuurbegraafplaatsen. Naast de effecten op de natuurwaarden en de recreatieve waarde van natuurgebieden, vraagt de provincie ook aandacht voor de eeuwen- of eeuwigdurende grafurust die rechthebbenden op een graf op een natuurbegraafplaats veelal in het vooruitzicht wordt gesteld, gelet op de gevolgen daarvan op toekomstige ontwikkelingen.

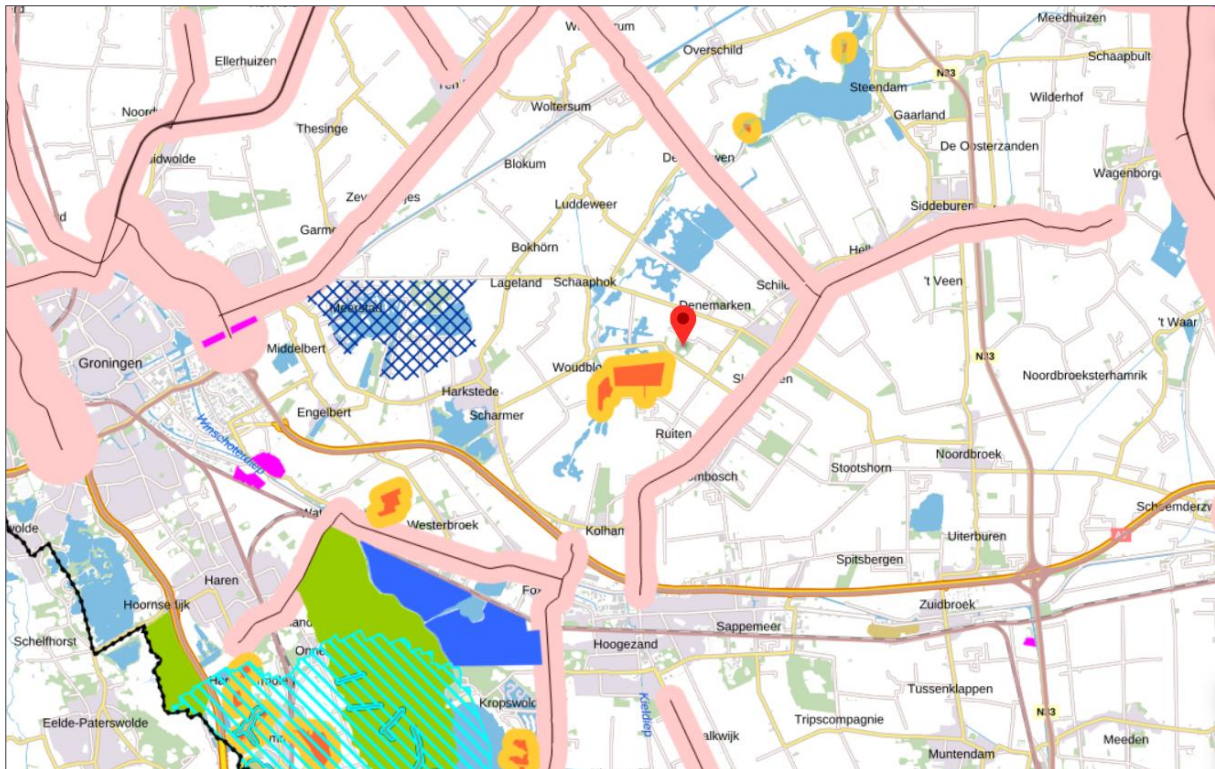
Het oprichten van een natuurbegraafplaats op de beoogde locatie verzet zich niet tegen de hiervoor beschreven beleidsdoelstellingen vanuit de provinciale omgevingsvisie.

4.2.2. Omgevingsverordening Provincie Groningen

De vigerende omgevingsverordening van de provincie betreft de geconsolideerde omgevingsverordening november 2022, wat in feite een voortzetting is van de omgevingsverordening 2016. De omgevingsverordening Provincie Groningen 2016 bevat regels voor de fysieke leefomgeving in deze provincie. De regels richten zich op de thema's ruimtelijke ordening, water, infrastructuur, milieu en ontgrondingen. De omgevingsverordening is nauw verbonden met de omgevingsvisie provincie Groningen 2016 - 2020.

Naast vastgestelde beschermingsgebieden zijn er in de omgevingsverordening ook voorwaarden aan (natuur)begraafplaatsen gesteld.

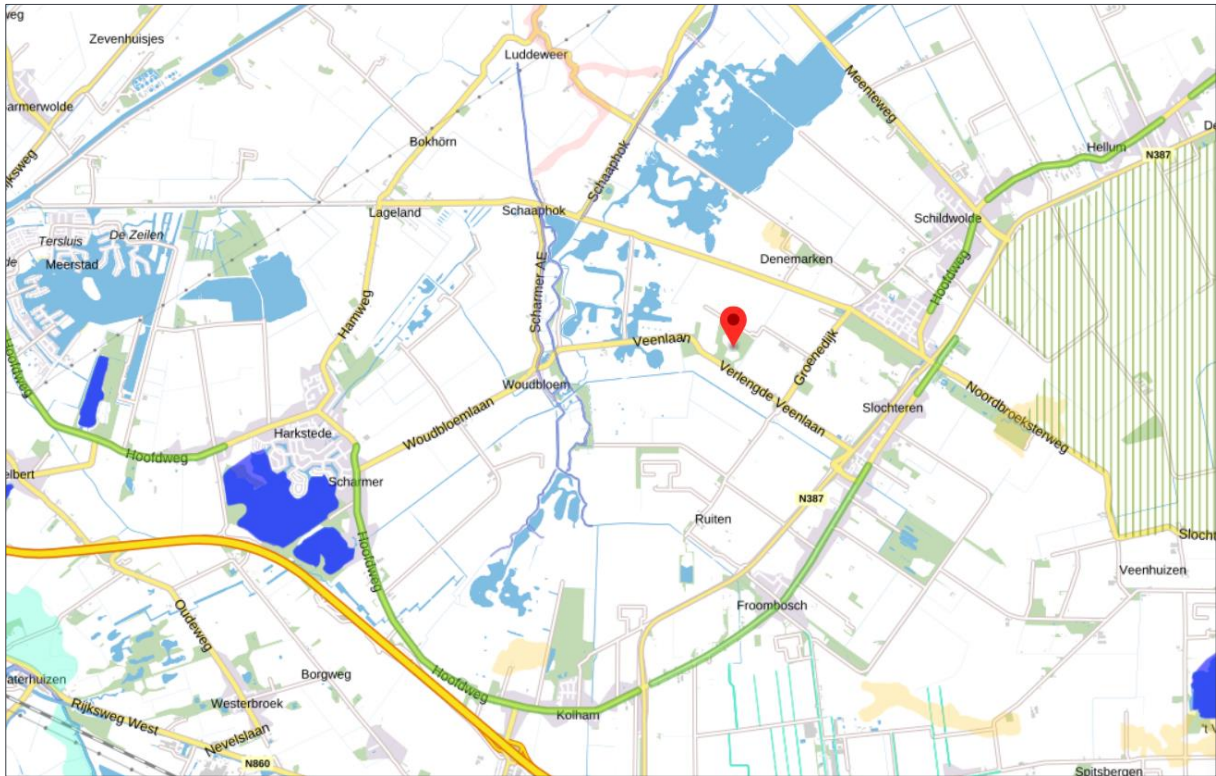
Op de volgende afbeelding is de ligging van het plangebied weergegeven ten opzichte van beschermingsgebieden vanuit veiligheid en milieu. Op deze kaart zijn kwetsbare gebieden begrensd die gevoelig zijn voor verzuring (rood-oranje), grondwaterbeschermingsgebieden (lichtblauwe arcering), (nood)bergingsgebieden (groen en blauw), en zoekgebieden voor noodberging (donkerblauwe kruisarcering). In de omgevingsverordening is onder meer bepaald dat het verboden is in een grondwaterbeschermingsgebied een begraafplaats of een strooiveld in de zin van de Wet op de lijkbezorging of een dierbegraafplaats aan te leggen, te houden of te gebruiken.

Afb. 9 Uitsnede kaart Omgevingsverordening: veiligheid en milieugebieden (plangebied rode ballon)

De beschermende werking van de (buffer)zone voor de verzuringsgevoelige gebieden brengt enkel beperkingen mee voor veehouderijen gelegen in die gebieden. Het plangebied ligt net buiten de bufferzone en heeft bovendien vanuit zijn functie geen negatieve effecten op het kwetsbare gebied. De afstand tot het dichtstbijzijnde grondwaterbeschermingsgebied is ca. 9,5 km, tevens ligt het plangebied niet binnen een (nood)bergingsgebied of een zoekgebied daarvoor.

In de omgevingsverordening zijn een aantal behoudenswaardige landschappen en landschapselementen vastgelegd, waarbinnen of nabij bepaalde beperkingen gelden ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen. Op de volgende afbeelding zijn deze weergegeven.

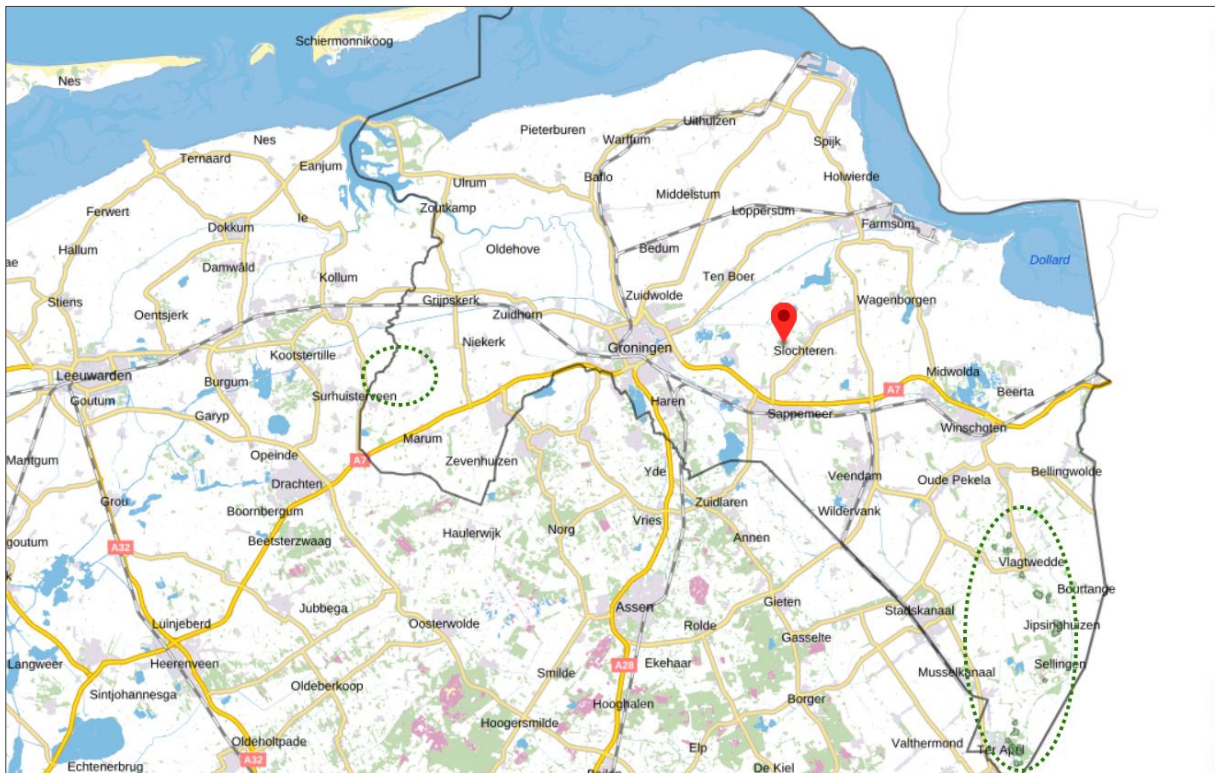
Afb. 10 Uitsnede kaart Omgevingsverordening: landschappelijk waardevolle gebieden en elementen (plangebied rode ballon)

De kaart geeft grootschalig open landschap aan (groene arcering), groene linten (groene dikke lijnen), dekzandruggen (geel-bruine zones), karakteristieke waterlopen (blauwe lijnen) en diepe plassen en meren (donkerblauw). Het plangebied bevindt zich niet binnen een specifiek als waardevol aangemerkt landschap of landschapselement.

In de omgevingsverordening zijn tot slot specifieke voorwaarden voor (natuur)begraafplaatsen opgenomen, dit betreft een uitwerking van wat in de omgevingsvisie is gesteld. Er mag enkel planologische medewerking worden verleend door gemeenten aan de beoogde realisatie van een natuurbegraafplaats mits:

- a. aan het plangebied de bestemming natuur wordt toegekend met natuurbegraven als ondergeschikte nevenfunctie; en
- b. de vestiging of uitbreiding van de natuurbegraafplaats aantoonbaar gepaard gaat met netto winst voor de natuurlijke- en landschappelijke waarden in termen van areaal, kwaliteit en samenhang; en
- c. aan het plan een inrichtings- en beheerplan ten grondslag ligt dat tot stand is gekomen onder begeleiding van een onafhankelijke of een bij de gemeente werkzame deskundige op het gebied van ecologie en landschapsarchitectuur; en
- d. de aanleg en uitvoering van het inrichtings- en beheerplan publiekrechtelijk wordt geborgd; en
- e. de betreffende gronden niet zijn gelegen binnen de op kaart 12 aangegeven 'bosgebieden van voor 1850'.

De onder e bedoelde bosgebieden zijn op de volgende afbeelding weergegeven (gebieden binnen groene stippellijn).

Afb. 11 Uitsnede kaart Omgevingsverordening: bosgebieden van voor 1850 (plangebied rode ballon)

De toelichting op het bestemmingsplan (of in dit geval de omgevingsvergunning) inzicht biedt in:

- f. de gevolgen voor de recreatieve waarden van het gebied; en
- g. de gevolgen van de voorziene duur van de grafrust op toekomstige ontwikkelingen; en
- h. de wijze waarop wordt voorzien in parkeerbehoefte van bezoekers.

Gelet op het voorliggende initiatief en de bijgeleverde onderbouwing wordt geacht dat er wordt voldaan aan de voorwaarden uit de omgevingsverordening voor realisatie van een natuurbegraafplaats.

4.3. Gemeentelijk beleid

4.3.1. Structuurvisie Buitengebied

Voor het buitengebied van de (toenmalige) gemeente Slochteren is in 2010 een structuurvisie opgesteld. De structuurvisie diende als beleidsdocument voor het op te stellen Bestemmingsplan Buitengebied.

De inventarisatie van de ruimtelijke opbouw, wensen en eisen van omgeving en de geldende beleidskaders zijn een aantal pijlers voortgekomen waarop de visie verder wordt vormgeven. Deze houden onder meer in het behouden van waardevolle landschappen en cultuurhistorische elementen, ruimte bieden (waar mogelijk) aan het agrarische bedrijfsleven, het natuurontwikkelingsgebied Midden-Groningen verder door ontwikkelen, het stimuleren van recreatieve initiatieven, en het faciliteren van functieverruiming.

Het plangebied is gelegen in een zone getypeerd als verwevingsgebied, waarbij naast landbouw ook andere functies zoals wonen, werken en recreatie worden ingepast.

Ten tijde van de vaststelling van de structuurvisie in 2010 was natuurbegraven in Nederland nog een redelijk onbekend fenomeen. Het is derhalve ook niet concreet als onderdeel in visievorming over het buitengebied benoemd. Gelet op de toen vastgestelde beleidsdoelstellingen voor het verder ontwikkelen van de natuur- en bosgebieden en toelaten van meer en andere functies in de zone verwevingsgebied wordt een natuurbegraafplaats in de beoogde vorm als passende invulling gezien van de doelen in de structuurvisie.

4.3.2. Ontwerp Omgevingsvisie Midden-Groningen

Bij het ontstaan van de nieuwe gemeente Midden-Groningen in 2016 is een nieuw beleidsdocument opgesteld: Kompas voor Midden-Groningen en in 2019 het beleidsdocument Hart voor Midden-Groningen. In de periode 2016-2022 is veel beleid gemaakt of veel is nog in ontwikkeling. Het gaat om beleid voor groen, wonen, recreatie, bedrijvigheid en detailhandel. Bij deze beleidsstukken en visies is gesproken met bewoners, ondernemers en organisaties. In de (ontwerp) omgevingsvisie uit 2023 wordt dit bij elkaar gebracht en worden verbanden gelegd. Wat goed is wordt behouden, wat door nieuwe ontwikkelingen of inzichten anders moet worden aangepast.

De omgevingsvisie is een toekomstvisie op hoofdlijnen. Die visie gaat over de plek waar gewoon, gewerkt en verbleven wordt. In de (ontwerp) omgevingsvisie worden een aantal kernwaarden van de gemeente vastgelegd:

- Ideale woongemeente, in verhouding betaalbaar en bereikbaar;
- Toeristisch recreatieve gemeente met relatieve rust, aantrekkelijk landschap en cultuurhistorisch waardevolle linten, kerken, buitenplaatsen en boerderijen;
- Belangrijke gemeente voor werkgelegenheid;
- Landbouwgemeente.

Vervolgens stelt de gemeente zich de volgende speerpunten ten doel om in de nabije toekomst verder uit te werken:

1. Veilig en gezonde woon- en leefomgeving uitnodigend voor bewegen en ontmoeten;
2. Beleefbare omgeving met behoud en versterking van verschillen in het landschap en kernen en hun karakter/historie;
3. Voldoende en betaalbare woningen voor eigen inwoners en voor nieuwe inwoners;
4. Ontwikkeling naar een toekomstbestendige landbouw en toekomstbestendig buitengebied met een groeiende betekenis voor recreatie en vrijetijdseconomie;
5. Ruimte voor bedrijvigheid en ondernemen in balans met de omgeving en arbeidsmarkt;
6. Ontwikkeling naar minder energieverbruik, groene en betaalbare energie;
7. Voorsorteren op veranderingen in het klimaat en versterking van de biodiversiteit.
8. Goede fysieke én digitale bereikbaarheid en toegankelijkheid.

De realisatie van een natuurbegraafplaats is een nieuw optredende trend, die niet als zodanig in de omgevingsvisie is benoemd. Het kan echter een (gedeeltelijke) invulling zijn voor c.q. een bijdrage leveren aan het invullen van speerpunten 2, 3, en 7.

5. Omgevings- en milieuaspecten

5.1. Geluid

De Wet geluidhinder (Wgh) is van toepassing op woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen (onder meer onderwijsgebouwen, ziekenhuizen, verpleeghuizen en andere gezondheidszorggebouwen) en geluidsgevoelige terreinen (onder meer woonwagendplaatsen). Het gaat hierbij veelal om bestemmingen waarbij grote aantallen personen voor langere tijd aanwezig zijn. Uit art. 74 Wgh vloeit voort dat in principe alle wegen voorzien zijn van een geluidzone, met uitzondering van wegen die zijn gelegen binnen een als woonerf aangeduid gebied of wegen waarvoor een maximum snelheid van 30 km/uur geldt. De zonebreedte is afhankelijk van het gebied (stedelijk of buitenstedelijk) en het aantal rijstroken. Voor ontwikkelingen binnen die zones moet een akoestisch onderzoek worden verricht.

Een (natuur)begraafplaats wordt volgens de Wgh niet aangemerkt als een geluidsgevoelig terrein. Daarnaast is een natuurbegraafplaats ook geen bestemming die geluidhinder op de omgeving veroorzaakt. De VNG Brochure Bedrijven en milieuzonering geeft een adviesafstand van 10 meter tot de perceelgrens aan voor een begraafplaats voor wat betreft het aspect geluid. Binnen deze afstand zijn er geen geluidsgevoelige bestemmingen gelegen. Derhalve wordt geconcludeerd dat het aspect geluid de oprichting van de natuurbegraafplaats niet in de weg staat.

5.2. Luchtkwaliteit

Nederland heeft de Europese regels ten aanzien van luchtkwaliteit geïmplementeerd in de Wet milieubeheer. De in deze wet gehanteerde normen gelden overal, met uitzondering van een arbeidsplaats (hierop is de Arbeidsomstandighedenwet van toepassing).

Op 15 november 2007 is het onderdeel luchtkwaliteit van de Wet milieubeheer in werking getreden. Kern van de wet is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Hierin staat wanneer en hoe overschrijdingen van de luchtkwaliteit aangepakt moeten worden. Het programma houdt rekening met nieuwe ontwikkelingen zoals bouwprojecten of de aanleg van infrastructuur. Projecten die passen in dit programma, hoeven niet meer te worden getoetst aan de normen (grenswaarden) voor luchtkwaliteit. De ministerraad heeft op voorstel van de Minister van VROM ingestemd met het NSL. Het NSL is op 1 augustus 2009 in werking getreden. Ook projecten die 'niet in betekende mate' (nibm) van invloed zijn op de luchtkwaliteit hoeven niet meer te worden getoetst aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit. De criteria om te kunnen beoordelen of er voor een project sprake is van nibm, zijn vastgelegd in de AMvB-nibm. In de AMvB-nibm is vastgelegd dat na vaststelling van het NSL of een regionaal programma een grens van 3% verslechtering van de luchtkwaliteit (een toename van maximaal 1,2 Vg/m³ NO₂ of PM₁₀) als 'niet in betekende mate' wordt beschouwd.

De verkeersaantrekkende werking is aan de hand van CROW-publicatie 317-kencijfers parkeren en verkeersgeneratie vastgesteld op 37 tot 51 ritten per plechtigheid. Dit leidt tot een gemiddelde van 44 ritten per plechtigheid. Er van uitgaande dat er in dit geval maximaal 1 plechtigheid op een dag zal plaatsvinden betekent dit een totale (maximale) toename van 44 ritten per dag. Na invoering van de vorenstaande gegevens in de NIBM-rekentool blijkt dat het planvoornemen niet in betekende mate bijdraagt. Onderstaand is ter informatie de ingevulde tool weergegeven.

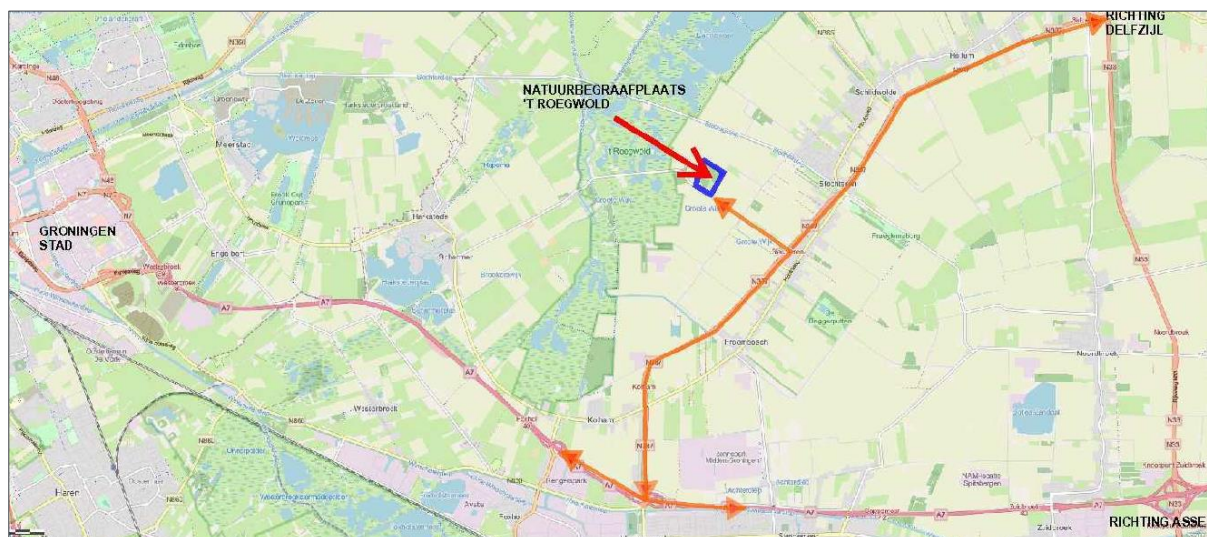
Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit, GCN2022

Jaar van planrealisatie	2024
Extra verkeer als gevolg van het plan	
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	44
Aandeel vrachtverkeer	0,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	
NO ₂ in µg/m ³	0,02
PM ₁₀ in µg/m ³	0,01
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³	1,2
Conclusie	
De bijdrage van het extra verkeer is niet in-betekenende-mate; geen nader onderzoek nodig	

Geconcludeerd kan worden dat het project niet in betekenende mate van invloed is op de luchtkwaliteit, en er op dit onderdeel geen knelpunten optreden.

5.3. Verkeer en parkeren

De beoogde locatie ligt aan een doorgaande weg die geschikt is voor de afwikkeling van de verkeerstromen van en naar de natuurbegraafplaats. Binnen 10 minuten is de A7 bereikbaar, evenals de N33 richting Delfzijl in het noorden of naar Assen in het zuiden. De stad Groningen ligt op minder dan 30 minuten rijden.

Afb. 12 Ontsluiting natuurbegraafplaats lokaal/regionaal

Bij de locatiekeuze is betrokken dat er in de nabijheid een uitvaartcentrum is, aangezien het niet passend is een dergelijke bebouwde voorziening op de natuurbegraafplaats te vestigen. Voor de uitvaartfaciliteiten zal gebruik worden gemaakt van het uitvaartcentrum in Slochteren dat op ca. 3 km afstand van de natuurbegraafplaats ligt.

Ter plaatse van de bestaande toegangsdam tot het perceel wordt een volwaardige inrit gerealiseerd. Gelet op de situering binnen het huidige wegtracé en het feit dat er zich in de directe nabijheid geen andere uitritten bevinden gelden hier geen bijzondere inrichtingseisen voor. De inrit wordt in vaste verharding aangebracht (type verharding nog nader te bepalen).

Er worden ca. 30 parkeerplaatsen aangelegd op het perceel van de natuurbegraafplaats. Dit is in lijn met de parkeernormen van het CROW conform publicatie 317. Hierbij wordt voor een begraafplaats in het buitengebied een norm van 26,6 tot 36,6 parkeerplaatsen per gelijktijdige plechtigheid voorgeschreven. Hiermee wordt verwacht te kunnen voldoen in voldoende parkeerbehoefte.

5.4. Bodem

Er is ten tijde van het voormalige plan uit 2002 voor aanleg van de landgoed-bosstructuur met twee landhuizen ter plaatse van de geprojecteerde bouwvlakken in 2003 een verkennend milieu-hygiënisch NEN-5740 bodemonderzoek uitgevoerd (MUG, 2003).

Uit dit onderzoek bleek dat -op basis van dertig handboringen tot ten minste 0,5 m onder maaiveld, waarvan er zes zijn doorgezet tot minus 2 m en drie tot minus 4 m- geen zintuiglijk waarneembare afwijkingen zijn geconstateerd. Op basis van de analyseresultaten is geconcludeerd dat de bovengrond tot op een diepte van 0,5 - 2 meter onder maaiveld plaatselijk licht verontreinigd was met minerale olie. Verder bleek het grondwater niet verontreinigd. De oorzaak van voornoemde lichte bovengrondverontreiniging is niet bekend geworden. Gezien het feit dat er ten hoogste sprake is van een 'lichte' verontreiniging was, volgens de Leidraad Bodembescherming van het (toenmalige) Ministerie VROM, een nader onderzoek niet nodig. Op basis van de onderzoeksresultaten bestonden er daarmee geen belemmeringen voor de toen voorgenomen inrichtings- en bouwplannen.

Op grond van de Nota Bodembeheer 2020 van de gemeente Midden-Groningen en de daarin opgenomen bodemkwaliteitskaarten is te verwachten dat de algemene bodemkwaliteit voldoet aan de Achtergrondwaarde (zowel bodemfunctie-, toepassings- en ontgravingskaart).

Onderzoeksinstituut Alterra geeft in haar rapport "Terug naar de natuur: mogelijke effecten en juridische aspecten t.a.v. natuurbegraven, asverstrooien en urnbijzetting in natuurgebieden" (2009) aan dat de stoffen die bij het vergaan van het stoffelijk overschot vrijkomen bij begraven op de wettelijk vereiste diepte vrijwel geen effect op flora, fauna en vegetatie hebben. In het rapport wordt tevens geconcludeerd dat het mogelijk vrijkomen van metalen en overige lichaamsvreemde stoffen die aanwezig zijn bij de overledene niet tot normoverschrijdingen in de bodem zal leiden.

Voor begraafplaatsen is het belangrijk dat de grond geschikt is voor het 'verteringsproces' en een goede gasdiffusie. Voor dit proces is een grondsoort geweest met open structuur. Zandgrond (tot een matig fijne structuur) is bij uitstek geschikt voor begraafplaatsen. Het terrein bestaat uit hoofdzakelijk zandgrond (tot -2,60 m -mv) met plaatselijk leemlagen (-1,70 tot -1,90 -mv) in de ondergrond. De verwachting is dat de aanwezige grond voldoende open is. De aanwezige leemlagen zitten op voldoende diepte zodat deze geen invloed hebben in de begraafzone.

Afb. 13 Uitsnede bodemfunctieklassenkaart Nota Bodembeheer 2020 gemeente Midden-Groningen (plangebied rode cirkel)

Najaar 2023 is voor het terrein een historisch vooronderzoek conform NEN5725 uitgevoerd (Klijn Bodemonderzoek, 6 december 2023). Op basis van dit onderzoek kan geconcludeerd dat het terrein grotendeels onverdacht is op het voorkomen van bodemverontreiniging.

Voor enkele zones kan deze conclusie (nog) niet worden getrokken op basis van het historisch onderzoek. Het gaat dan om in het verleden gedempte sloten, voormalige kavelpaden en een maaiveldverhoging. Voor deze terreinen wordt geadviseerd om (op termijn) een verkennend bodemonderzoek conform NEN5740 uit te voeren om hiervan de bodemkwaliteit vast te stellen.

Op de volgende afbeelding zijn deze zones aangeduid (blauwe, gele, en oranje lijnen).

Afb. 14 Verdachte locaties op basis van NEN5725 historisch onderzoek

Gelet op het relatief beperkte oppervlak van de verdachte locaties ten opzichte van het totale oppervlak van het terrein, zullen deze locaties in eerste instantie niet aangewend / geroerd worden voor de aanleg van graven. Wanneer op een later moment tijdens de ingebruikname van de natuurbegraafplaats gekozen wordt voor gebruik van deze locaties (of delen daarvan) voor de aanleg van graven wordt geruime tijd daarvoor een NEN5740 bodemonderzoek uitgevoerd.

Er kan hiermee voldoende worden aangenomen dat de bodemkwaliteit op het perceel, voor wat betreft de in eerste fase aan te wenden terreindelen, geen belemmering vormt voor het nevengebruik als natuurbegraafplaats. Indien de verdachte locaties op termijn aangewend zullen worden voor de aanleg van graven vindt geruime tijd daarvoor een NEN5740 bodemonderzoek plaats.

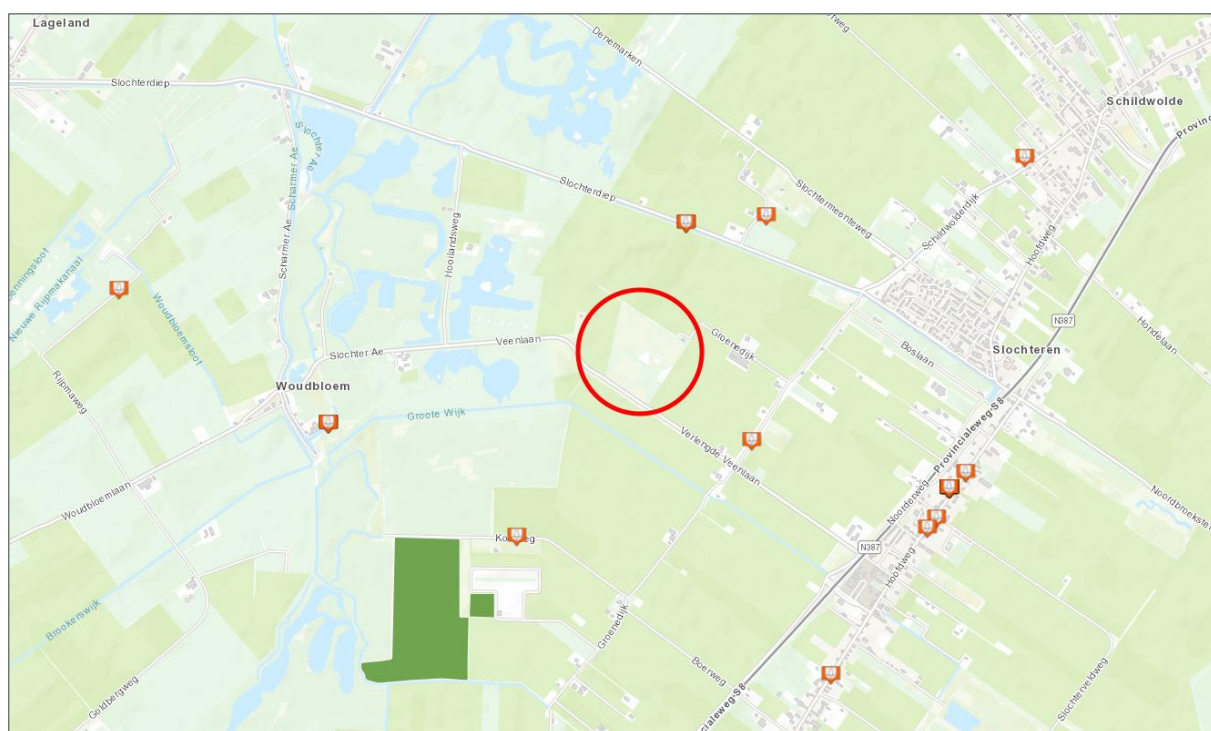
5.5. Conventionele explosieven

Uit rapporten uit of na de Tweede Wereldoorlog blijkt dat op verschillende plaatsen in de Nederlandse bodem mogelijk nog een aanzienlijke hoeveelheid explosieven (de zogenaamde conventionele explosieven) uit de Tweede Wereldoorlog aanwezig is. Veel gemeenten hebben nu of in de toekomst te

maken met het onschadelijk maken van deze explosieven. Belangrijk hierbij is te bedenken dat het gemeentebestuur binnen zijn verantwoordelijkheid voor de openbare orde en de lokale veiligheid verantwoordelijk is voor het opsporen en onschadelijk maken van de explosieven. Derhalve dient er bij nieuwe plannen of ontwikkelingen tevens aandacht te zijn voor dit onderwerp.

Op basis van inventarisatie en navraag bij de gemeente Midden-Groningen blijkt deze niet over een bodembelastingkaart dan wel een explosieven risicokaart te beschikken. Derhalve wordt in deze paragraaf op grond van algemeen beschikbare (historische) data een eerste inventarisatie gemaakt van de mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven in de bodem, en de eventuele noodzaak voor nader onderzoek.

Op de volgende kaart is data verzameld over de in de omgeving van het plangebied uitgevoerde ruimingen tot op heden.

Afb. 15 Ruimingskaart omgeving plangebied (bron: BeoBom)

Op basis van de ruimingskaart is de conclusie dat het aantal aangetroffen/geruimde niet gesprongen explosieven erg laag is in vergelijking met veel andere gebieden. Daarbij geldt dat er zich reeds in het recente verleden vrij veel grondroerende werkzaamheden hebben plaatsgevonden (eerst agrarisch gebruik, toen bouwrijp werkzaamheden bouwplan en daarna bosaanplant) en er geen meldingen van aangetroffen niet gesprongen explosieven bekend zijn. Bovendien is aan het gebied geen archeologische verwachtingswaarde meer toegekend (vermoedelijk vanwege bodemverstoringen in het verleden).

Op basis hiervan geldt dat er niet direct aanleiding is om aan te nemen dat er op het perceel een verhoogde verdenking van aanwezigheid niet gesprongen explosieven ligt. Er is derhalve geen aanleiding tot een vooronderzoek naar conventionele explosieven. Mochten bij werkzaamheden toch (vermoedelijke) conventionele explosieven worden aangetroffen dan dient gewerkt worden volgens het 'Protocol spontaan aantreffen conventionele explosieven'. Hierbij dient het werk direct te worden

stilgelegd en de politie worden gewaarschuwd. Indien noodzakelijk zal de politie de EOD van de vondst in kennis stellen

5.6. Water

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het verplicht ruimtelijke plannen te toetsen op water, de zogenaamde watertoets. De watertoets is een waarborg voor water in ruimtelijke plannen en besluiten. In deze paragraaf worden de belangrijkste aspecten van het planvoornemen ten aanzien van waterkwantiteit, -kwaliteit, en -veiligheid omschreven.

Het plangebied ligt binnen het beheergebied van het Waterschap Hunze en Aa's. Op de volgende afbeelding is een uitsnede van de leggerkaart weergegeven, met daarop de belangrijkste watersysteemgegevens.

Afb. 16 Uitsnede leggerkaart Waterschap Hunze en Aa's

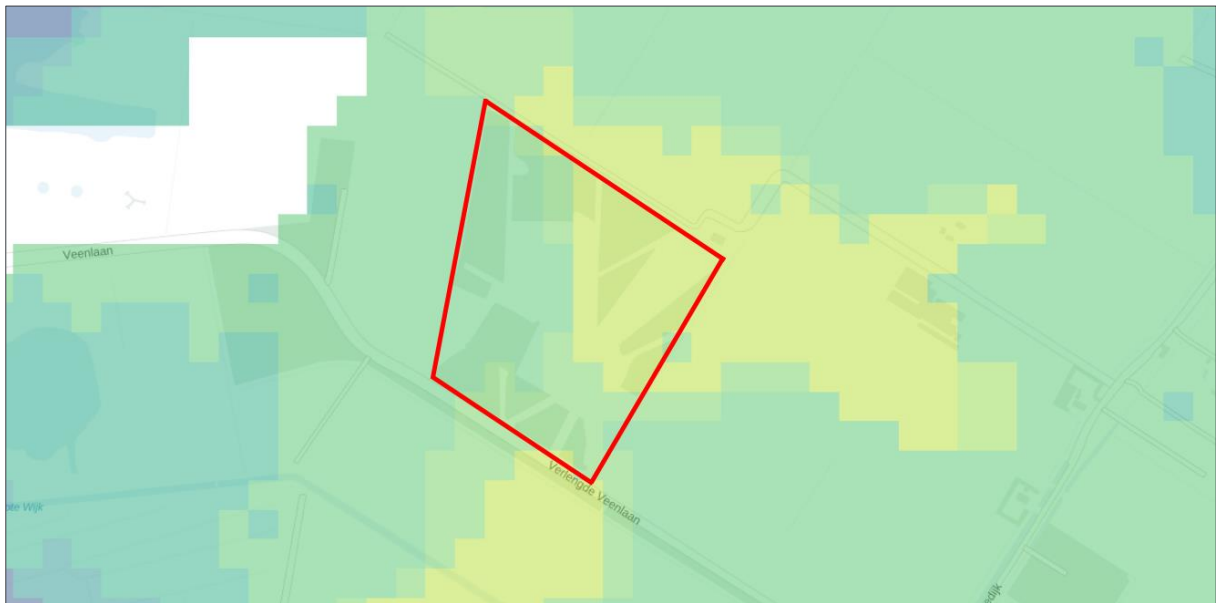
Het plangebied wordt aan de west- en noordzijde begrensd door schouwsloten, en aan de zuid- en oostzijde loopt een hoofdwatergang. Onder toegangsdam ligt een bestaande duiker die gehandhaafd wordt. Waar de hoofdwatergang bij de toegangsdam naar het noorden afbuigt ligt een stuw die de scheiding betreft van de peilgebieden "Gemaal Woudbloem" en "Veenlaan".

Oppervlaktewaterpeilen en grondwatertrap

Het plangebied ligt hoofdzakelijk in peilgebied "Gemaal Woudbloem". De sloten aan de noord-, west-, en zuidzijde hebben hierbinnen een peil variërend van - 3,50 m NAP (winterpeil) en - 3,10 m NAP (zomerpeil). Een klein deel aan de oostzijde van het plangebied ligt in peilgebied "Veenlaan". De naastgelegen hoofdwatergang aan de oostzijde heeft een peil variërend van - 2,65 NAP (winterpeil) en - 2,30 (zomerpeil).

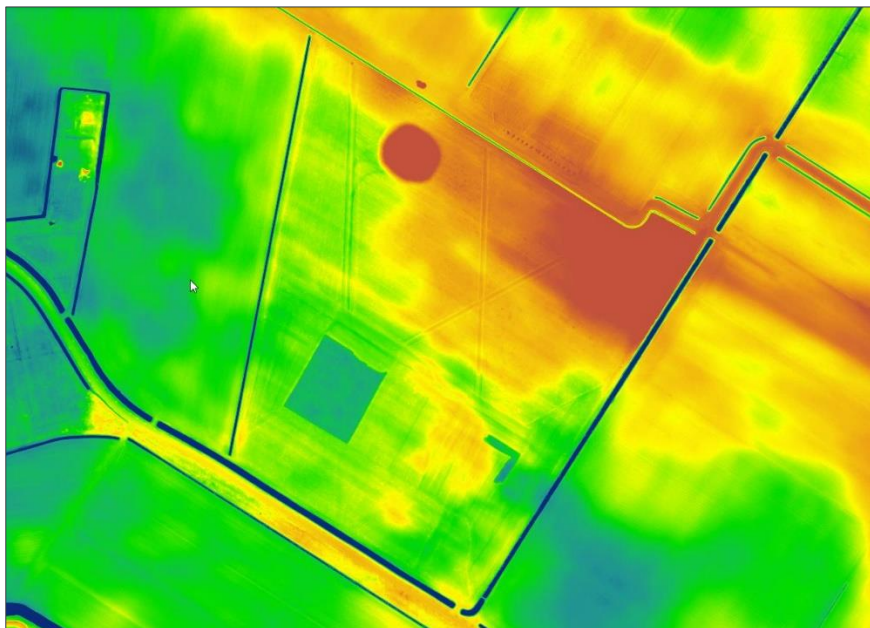
In het plangebied heersen twee grondwatertrappen: VIId in het (noord)oostelijk deel en VIo in het (zuid)westelijk deel. Grondwatertrap VIId kent een Gemiddeld Hoogste Grondwaterstand (GHG) van 80-140 cm -mv. Bij grondwatertrap VIo ligt de GHG op 40-80 cm -mv.

Op de volgende afbeelding is de kaart met grondwatertrappen weergegeven.

Afb. 17 Heersende grondwatertrappen (geel: Vlld, groen: Vlo)

De inschatting van de grondwatertrap en de GHG is echter gebaseerd op gemiddelde metingen en een modellering van verspreid staande peilbuizen in de regio. In de buurt van het plangebied staan geen peilbuizen. Voor een goede indicatie van de lokale grondwaterstand kan derhalve ook naar het slootpeil worden gekeken in combinatie met de gemiddelde maaiveldhoogte. Het slootpeil ligt ter plaatse van het gebied met de hoogste GHG, die naar verwachting in de wintermaanden optreedt, op - 3,50 m NAP. Het maaiveld aan de lagere (zuid)westzijde van het plangebied ligt op gemiddeld - 1,20 m NAP, een verschil van ca. 2,30 m. De volgende afbeelding geeft de verschillen in hoogteligging weer op het perceel.

Afb. 18 Hoogteligging terrein (groen/blauw is lager, geel/bruin is hoger)

Uitgaande van een ontwateringsdiepte van ca. 30 tot maximaal 60 cm (hoger dan het slootpeil) zal er in het laagste deel van het terrein dus nog altijd ca. 1,70 m functionele/geschikte begraafdiepte beschikbaar zijn. De ontwateringsdiepte is een globale inschatting op basis van omliggende slootpeilen en inschattingen voor wat betreft grondwatertrap en GHG op grond van beschikbare data. Om meer inzicht te krijgen in de grondwaterstanden binnen het perceel worden er peilbuizen geplaatst tijdens de aanleg van de natuurbegraafplaats. De grondwaterstand kan hiermee derhalve continue gemonitord worden. Als daaruit blijkt dat op bepaalde plekken de GHG toch te hoog blijkt te zijn kunnen tijdig maatregelen (bijvoorbeeld plaatselijk ophogen of draineren) genomen worden. Hiermee is begraven conform eisen uit het Besluit op de lijkbezorging ook op het lagere deel van het terrein in principe geborgd, aangezien er slechts enkeldiep begraven wordt. De rest van het perceel ligt veelal hoger waardoor daar de GHG naar verwachting sowieso laag genoeg zal liggen. Dit in combinatie met geschikte (zandige) bodemsamenstelling voor begraven maakt dat verwacht mag worden dat de omstandigheden geschikt zijn om begraven mogelijk te maken.

Toename verharding

Bij een toename aan verharding ontstaat een versnelde afvoer van hemelwater. In die gevallen is het nodig om deze versnelde afvoer te compenseren om de waterberging in een gebied in stand te houden. Er vindt bij het planvoornemen een toename van ca. 1.250 m² aan verharding plaats. Hiermee valt het planvoornemen onder de vrijstellingsdrempel van 1.500 m² en is geen watercompensatie nodig. Het hemelwater watert af op omliggend terrein.

Vuilwaterbehandeling

Het afvalwater zal worden geloosd op een IBA/septic tank. Aansluiting op het gemeentelijk riool is gezien de grote afstand tot deze voorziening niet goed mogelijk. Opvang in een IBA/septic tank is daarmee een redelijk alternatief voor een dergelijke functie in het buitengebied, mede gelet op de relatief beperkte hoeveelheid vrijkomend afvalwater. De IBA betreft een 6.000 liter tank bestaande uit 2 tanks van beton die onder de parkeerplaats gesitueerd wordt. Hierdoor is deze goed bereikbaar voor het periodiek ledigen. Het ledigen vindt minimaal tweemaal per jaar plaats, en zo nodig vaker. De capaciteit is gebaseerd op 5 i.e. (inwoners equivalent). De inschatting is dat er per plechtigheid gemiddeld ca. 10 personen aanwezig zijn.

Dempen of graven van oppervlaktewater

Er is geen sprake van het dempen of graven van oppervlaktewater als gevolg van het planvoornemen.

Regionale en lokale kering

Het plangebied ligt niet binnen een beschermingszone van een regionale of lokale kering.

Hoofdwater

Het perceel grenst aan een hoofdwatgang. Het nevengebruik als natuurbegraafplaats heeft echter geen gevolgen voor zowel de waterkwaliteit- en kwantiteit van het aanliggende watersysteem.

Digitale watertoets

Via de digitale watertoets is het Waterschap Hunze en Aa's op de hoogte gesteld van dit plan. De conclusie hiervan is dat de normale procedure wordt doorlopen. Dit houdt in dat het waterschap een maatwerk wateradvies levert, in de vorm van de uitgangspuntennotitie. De definitieve Uitgangspuntennotitie zal een maatwerk wateradvies zijn dat specifiek voor het planvoornemen van toepassing zal zijn. Dit kunnen bijvoorbeeld aanvullende kaarten zijn met aanvullende maatwerk teksten voor het plan en directe omgeving.

Het advies betreft voorwaarden ten aanzien van de aanliggende oppervlaktewateren. Binnen het plangebied zijn hoofdwatgangen van het waterschap gelegen. Aan weerszijden van alle hoofdwatgangen ligt een beschermingszone van 5 m breed. Deze beschermingszone moet worden gerekend vanaf de insteek. De beschermingszone langs hoofdwatgangen moet vrij blijven van obstakels, zoals: heggen, afrastering, bomen, schuttingen, schuurtjes, of verharde paden. Zoals is vastgesteld in de Keur van het waterschap, is binnen deze beschermingszone en binnen het profiel van de watergang zelf voor de meeste werkzaamheden een watervergunning nodig.

Binnen het plangebied zijn schouwsloten gelegen. Schouwsloten zijn sloten die niet in eigendom zijn van het waterschap maar wel een belangrijke functie vervullen voor de ontwatering. Vanwege deze ontwateringsfunctie is het van belang dat een schouwsloot schoon is; De eigenaren van de schouwsloot zijn verplicht de schouwsloot jaarlijks schoon te maken en het waterschap ziet hierop toe. Het profiel van een schouwsloot mag niet zonder toestemming van het waterschap gewijzigd worden

Bij uitwerking en ontwerp van het planvoornemen is reeds voldoende rekening gehouden met de adviezen ten aanzien van hoofdwatgangen en schouwsloten.

Uitgangspuntennotitie

Op 21 november 2023 heeft het Waterschap Hunze en Aa's op basis van de aanmelding via de digitale watertoets een uitgangspuntennotitie opgesteld. De daarin opgenomen adviezen ten aanzien van grondwatermonitoring en nadere onderbouwing van de vuilwaterbehandeling zijn verwerkt in onderhavige ruimtelijke onderbouwing. De uitgangspuntennotitie wordt tevens integraal bijgevoegd als bijlage bij de omgevingsvergunningaanvraag.

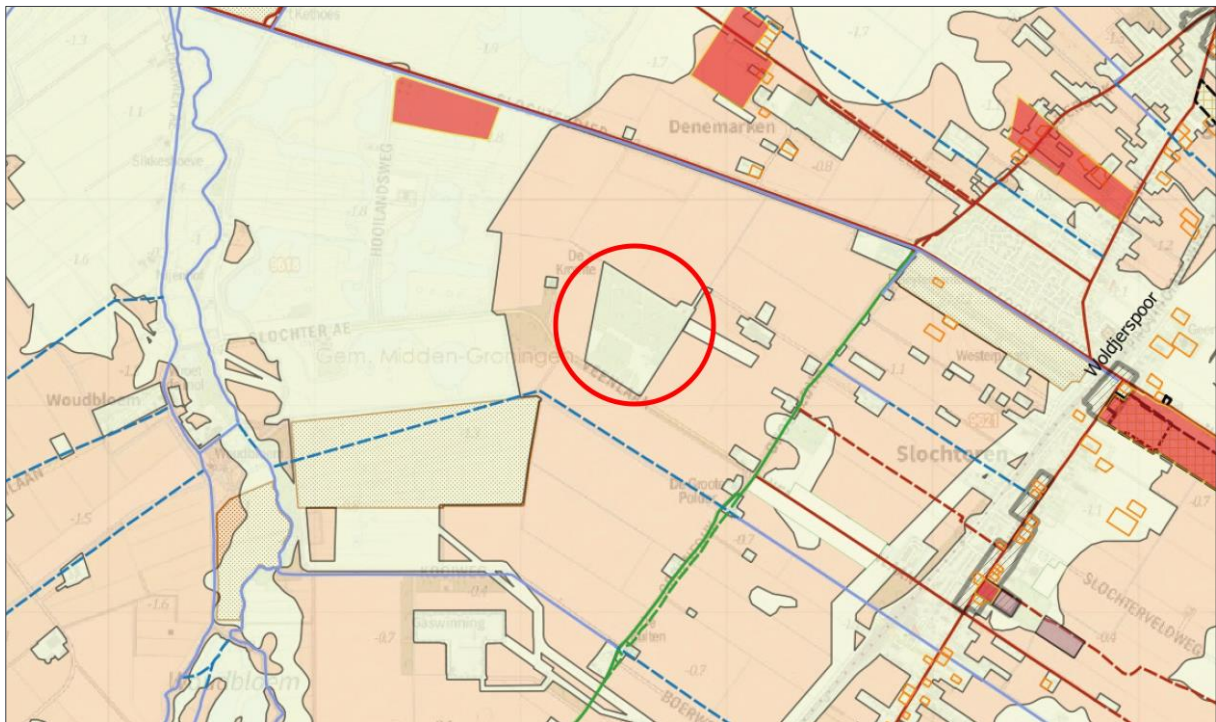
Resumerend

Concluderend wordt gesteld dat het planvoornemen niet tot knelpunten ten aanzien van het watersysteem leidt.

5.7. Archeologische en aardkundige waarden

De Wet op de Archeologische Monumentenzorg (2007) is de implementatie van het Verdrag van Malta (1998) en heeft de Monumentenwet 1988 gewijzigd. De gewijzigde Monumentenwet 1988 regelt de omgang met het archeologisch erfgoed. Uitgangspunt van het verdrag is het archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren en beheermaatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. Op grond van de Monumentenwet 1988 worden gemeenten verantwoordelijk geacht voor de bescherming van archeologische waarden.

De gemeente archeologische verwachtingskaart geeft aan dat het terrein een lage archeologische verwachting heeft en is vrijgegeven. Dit heeft ongetwijfeld een relatie met de eerdere ontwikkelingen en grondgebruik van het perceel.

Afb. 19 Uitsnede archeologische verwachtingskaart Midden-Groningen 2020 (plangebied rode cirkel)

Concluderend kan gesteld worden dat het aspect archeologie geen belemmering vormt voor de realisatie van het planvoornemen.

5.8. Duurzaamheid

Duurzaamheid is de laatste jaren een steeds belangrijker aspect geworden in de ruimtelijke ordening. Het gaat er hierbij onder andere om bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen negatieve gevolgen voor het klimaat zoveel mogelijk tegen te gaan. Het planvoornemen betreft een verruiming van het gebruik van het perceel als natuurbegraafplaats en legt daarmee bijvoorbeeld geen beslag op landbouwgrond.

Daarnaast is duurzaam ruimtegebruik in Nederland ook een belangrijk aspect in de ruimtelijke ordening vanwege de vele belangen die er spelen op haar relatief kleine grondgebied. Hierbij zijn een verantwoorde locatiekeuze van de ontwikkeling, en de inrichting en het beheer daarbij belangrijke aspecten. Deze aspecten zijn bij de planvorming voor dit project voldoende in ogenschouw genomen.

Vanuit het aspect duurzaamheid zijn er derhalve geen grote aandachtspunten gezien de aard van het planvoornemen.

5.9. Ecologie

Voor de bescherming van natuurwaarden is de Wet natuurbescherming (Wnb) van toepassing. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en houtopstanden. Om te toetsen of er zich mogelijk negatieve effecten op ecologisch gebied voordoen is er een quickscan uitgevoerd.

Gebiedsbescherming

Natura 2000

Het plangebied ligt niet in Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het Zuidlaardermeergebied, wat op een afstand van minder dan 7 km ten zuidwesten van het plangebied ligt. Het gebied Drentsche Aa ligt op 14 kilometer afstand naar het zuidwesten, en het Leekstermeer circa 16 kilometer naar het westen. De effecten van de aanleg en het gebruik van de natuurbegraafplaats zullen vooral lokaal zijn. Er is geen reden om negatieve invloeden op Natura-2000 gebieden te verwachten. Er is voor deze Quick Scan gekeken of er stikstofeffecten van de werkzaamheden te verwachten zijn op Natura 2000-gebieden. Het Leekstermeergebied en het Zuidlaardermeergebied zijn aangewezen vanwege de Vogelrichtlijn, met doelstellingen op het gebied van vogels. Deze gebieden zijn niet stikstofgevoelig. In het Drentsche Aa-gebied bevinden zich wel stikstofgevoelige gebieden met op een afstand van circa 14 kilometer tot Roegwold 'matig overbelaste' habitats. Gezien de afstand en de geringe werkzaamheden die in het Roegwold worden uitgevoerd, alsmede de tijdelijkheid van de werkzaamheden, is niet te verwachten dat de werkzaamheden tot extra stikstofbelasting in het Drentsche Aa-gebied zullen leiden.

Er is voorts geen sprake van negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt direct naast (minder dan 1 km afstand) gebied wat behoort tot het NNN, zoals zichtbaar in Figuur 2. De benodigde werkzaamheden zijn tijdelijk van aard en zullen een kleine reikwijdte hebben. Ook is externe werking bij toetsing aan het NNN niet van toepassing. Daarom is verder onderzoek naar schadelijke invloeden op het NNN niet van toepassing.

Soortenbescherming

Uit de quickscan Wet natuurbescherming ten aanzien van soortenbescherming wordt het volgende geconcludeerd:

- Het plangebied is rijk aan vogels, welke ook in de bomen broeden. Jaarrond beschermde nesten zijn niet aangetroffen. Voor wat betreft overige nesten worden ook geen belemmeringen verwacht, zolang de werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen en eventueel met controle door een ecooloog.
- Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er zijn geen maatregelen vereist ten behoeve van de vegetatie.
- Beschermde soorten vlinders en libellen zijn niet bekend van het plangebied, en worden op grond van biotoopkenmerken van het gebied niet verwacht.
- In het plangebied zijn beschermde soorten vissen, amfibieën en reptielen niet bekend op grond van gegevens in de NDFF, en ook niet aangetroffen tijdens het veldonderzoek. Het plangebied bevat naar verwachting geen mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen. Er zijn wel landschappelijke structuren aanwezig die als vliegroute of foerageergebied kunnen fungeren. Er zijn in de omgeving genoeg alternatieve foerageergebieden, dit gebied lijkt niet van essentiële waarde in dat opzicht. Bij aanleg van parkeerplaats en uitkijktoren mag geen kunstmatige verlichting gebruikt worden tussen zonsondergang en zonsopkomst. Overigens zal gebruik van het terrein geen invloed hebben op vleermuizen.

- Het gebied is mogelijk geschikt leefgebied voor marterachtigen. Nader onderzoek zal uit moeten wijzen of en welke soorten aanwezig zijn in en rond het plangebied en op welke manier de soorten gebruik maken van het plangebied.
- De meeste zoogdieren welke verstoord of verdreven kunnen worden door de werkzaamheden zijn in de provincie Groningen vrijgesteld. De werkzaamheden zijn tijdelijk van aard, en het gebied zal uiteindelijk geschikt blijven voor deze soorten. Volgens de Wnb verboden handelingen ten aanzien van deze soorten worden niet verwacht, zij kunnen tijdelijk uitwijken. Ook zal gebruik niet leiden tot relevante verstoring. Gebruik is tijdens daglicht wanneer verstoringsgevoelige soorten niet actief zijn. Er zijn geen maatregelen vereist ten aanzien van deze vrijgestelde soorten.

5.10. Kabels en leidingen

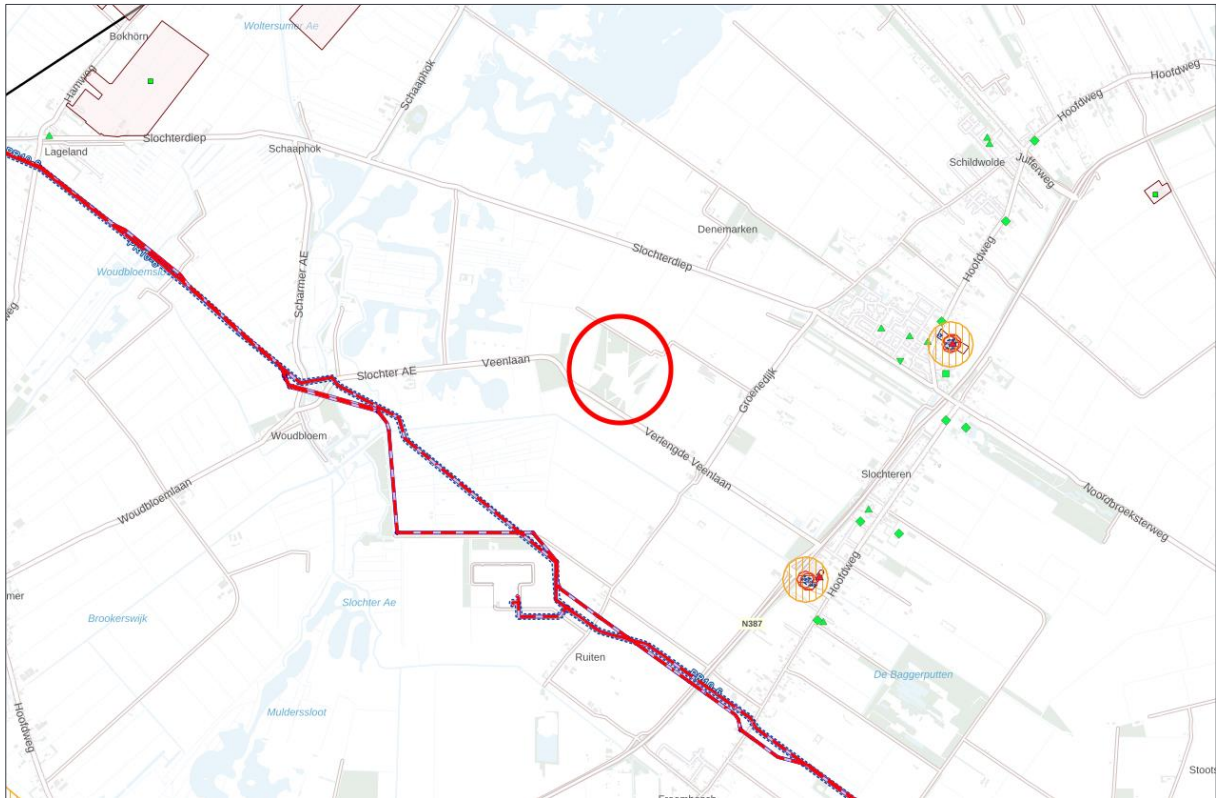
Er bevinden zich binnen het plangebied geen kabels en leidingen. Langs de Verlengde Veenlaan ligt een gasleiding ten behoeve van aanliggende woningen/bedrijven.

5.11. Externe veiligheid

Het externe veiligheidsbeleid is gericht op een verantwoorde situering van kwetsbare bestemmingen en activiteiten, waarbij ongevallen met eventuele effecten op de omgeving niet kunnen worden uitgesloten. Het betreft uitsluitend ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen betrokken zijn.

Bedrijven en transportassen in de omgeving van het plangebied, waarbij gevaarlijke stoffen aanwezig zijn of waarover deze vervoerd worden, kunnen het externe veiligheidsniveau ter plaatse beïnvloeden. De risiconormen voor externe veiligheid met betrekking tot bedrijven waar geklasseerde gevaarlijke stoffen worden gebruikt of opgeslagen zijn gebaseerd op het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Het besluit heeft als doel zowel individuele als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te garanderen tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Om dit doel te bereiken verplicht het besluit het bevoegde gezag door middel van de Wet milieubeheer en de Wet ruimtelijke ordening afstand te houden tussen gevoelige objecten en risicovolle bedrijven.

Op de volgende afbeelding is de risicokaart met relevante elementen weergegeven.

Afb. 20 Uitsnede risicokaart van Atlas Leefomgeving (plangebied rode cirkel)

Het plangebied bevindt zich niet binnen een risicocontour van een risicovol bedrijf of transportas. Op grotere afstand ten zuiden van het plangebied bevinden zich tracés van hoofd transport gasleidingen, die vanaf een winlocatie van de NAM in west- en oostelijke locatie lopen.

Derhalve vormt externe veiligheid geen belemmering voor het planvoornemen.

6. Haalbaarheid plan

6.1. Economische uitvoerbaarheid

Het plangebied is volledig in eigendom van Stichting Natuurbegraafplaats Roegwold. De voorbereiding en oprichting van de natuurbegraafplaats zal derhalve volledig bekostigd worden door de stichting. Tevens zal er een exploitatiebegroting worden opgesteld voor de begraafplaats, waarop de te hanteren uitgiftetarieven zullen worden gebaseerd. Uiteindelijk zal de natuurbegraafplaats derhalve op basis van een gezonde exploitatie zelfregulerend zijn.

6.2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Stichting Natuurbegraafplaats Roegwold heeft in het voortraject vooroverleg met de gemeente gevoerd over het planvoornemen voor realisatie van een natuurbegraafplaats op het betreffende perceel aan de Verlengde Veenlaan. De gemeente heeft tijdens de verkennende gesprekken aangegeven in principe positief te staan tegenover het initiatief voor de aanleg en exploitatie van natuurbegraafplaats op de beoogde plek. De gemeente wil in principe dit gewijzigd grondgebruik toestaan, mits wordt voldaan aan een goede ruimtelijke ordening.

Naar aanleiding van het planvoornemen heeft er in overleg met de gemeente Midden-Groningen als onderdeel van de procedure participatie plaatsgevonden met de direct omwonenden.

Aan de hand van een brief zijn de omwonenden uitgenodigd om hen over het initiatief te informeren en hun feedback te krijgen. Tijdens een informatieavond op donderdag 16 maart 2023 waren 7 personen uit 6 huishoudens aanwezig.

Via een presentatie zijn de omwonenden stap voor stap meegenomen in de plannen. Aan de hand van de uitleg konden de bewoners vragen stellen. Een aantal vragen ging in op hoe de parkeervoorziening op de natuurbegraafplaats zou worden geregeld. Daarnaast was men benieuwd of er bij agrarische werkzaamheden mogelijk hinder tijdens begrafenissen kon optreden en of dit voor hen tot bepaalde beperkingen voor de uitvoering kon leiden. Alle vragen zijn naar tevredenheid van de aanwezigen beantwoord.

Er zijn op de avond zelf of naar aanleiding van de informatieavond geen bezwaren geuit tegen het planvoornemen tot realisatie van de natuurbegraafplaats.